

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И
ПРОВЕРУ КВАЛИТЕТА

Број: 612-00-00810/2012-04

08.03.2013. године

Београд

На основу члана 15 став 4 тачка и члана 17 став 5 Закона о високом образовању („Службени гласник РС” број. 76/05, 100/07, 97/08, 44/10) и члана 6, 7, 8. Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа („Службени гласник РС” 106/06, 112/08.), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 08.03.2013. године у Београду, усвојила је

ИЗВЕШТАЈ О СПОЉАШЊОЈ ПРОВЕРИ ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА
ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Високошколска установа Економски факултет Универзитета у Нишу са седиштем у Трг краља Александра Ујединитеља бр. 11 Ниш, ПИБ: 100667088, Матични број: 07174705, поднела је дана 25.06.2012. године Извештај о самовредновању као и другу документацију од значаја за оцену квалитета.

На основу чл. 6 и 8 Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа, Комисија за акредитацију и проверу квалитета, образовала је Поткомисију за проверу испуњавања обавеза високошколских установа у вези са квалитетом и одредила рецензенте. На основу Измене и допуне Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа Комисија је именовала за члана Поткомисије и једног студента. Поткомисија је након посете, непосредним увидом у рад ове високошколске установе и извештаја два независна рецензента сачинила предлог завршног извештаја о спољашњој провери квалитета ове високошколске установе и доставила га Комисији.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета на седници одржаној 08.03.2013. године, разматрала је и усвојила Извештај о спољашњој провери квалитета високошколске установе – ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ.

УВОД

Процену унутрашњег система осигурања квалитета Економског факултета Универзитета у Нишу спровела је поткомисија за посету у саставу:

1. Проф. др Данијел Цветићанин
2. Проф. др Душица Павловић
3. Невена Стефановић, студент

После разматрања Извештаја о самоевалуацији високошколске установе (ВШУ) и проучавања додатних података, као и коришћењем значајних информација добијених путем интервјуа, поткомисија за посету ВШУ је желела да истражи следеће:

- мисију и визију ВШУ, тј. шта она ради и жели да ради?
- програм имплементације: на који начин ВШУ то ради?

- процес евалуације: на који начин ВШУ потврђује да ради то што треба да ради?
- стратешко планирање: на који начин ВШУ планира да се мења у циљу побољшања сопственог рада/функционисања?

ПРОТОКОЛ ПОСЕТЕ

Протокол посете Економском факултету Универзитета у Нишу

Економски факултет Универзитета у Нишу

13. новембар 2012. године

10:30-10:45	<p>§ Разговор са руководством Установе: Проф. др Зоран Аранђеловић – декан Дејан Димитријевић – секретар Проф. др Дејан Спасић – председник Савета Доц. др Владислав Марјановић – продекан Проф. др Тадија Ђукић – продекан Проф. др Срђан Маринковић – продекан</p> <p>§ Преузимање допунског материјала</p> <p>§ Попуњавање почетне стране извештаја поткомисије</p>
10:45-11:15	<p>§ Разговор са председником и члановима Комисије за самовредновање: Др Игор Младеновић Др Светлана Соколов Младеновић Др Тамара Миленковић Керковић Др Ксенија Денчић Михајлов Др Зоран Стефановић</p>
11:15-11:45	<p>§ Разговор са руководиоцима студијских програма: Др Љиљана Станковић – шеф катедре Др Живорад Глигоријевић – шеф катедре Др Благоје Новићевић – шеф катедре Др Бранислав Митровић – шеф катедре</p>
11:45-12:15	<p>§ Разговор са осталим представницима ВШУ: Дејан Димитријевић – секретар Факултета Вера Ранђеловић – шеф рачуноводства Мила Божић – шеф студентске службе Мирослава Ђорђевић – шеф библиотеке</p>
12:15-12:45	<p>§ Разговор са представницима студентског парламента и студентских организација, студенти: Небојша Стојановић – председник студентског парламента</p>
12:45-13:15	<p>§ Обилазак простора у циљу сагледавања квалитета услова за реализацију наставног и научног процеса (амфитеатри, учионице, вежбаонице, лабораторије, студентска служба, библиотека, читаоница за студенте и интернет лабораторија, архива, простор за студентски парламент и др.), као и провера услова за реализацију стручне праксе.</p>

1. Стратегија обезбеђења квалитета

У документу под називом *Стратегија обезбеђења квалитета Економског факултета Универзитета у Нишу*, који је усвојен 20.02.2008. године (није потписан), наведени су мисија, визија, стратегија и циљеви установе.

Стратегија обезбеђења квалитета треба да омогући остварење мисије Факултета кроз увођење највиших академских стандарда у високо образовање и да обезбеди стицање знања и вештина у складу са потребама друштва и пројектованим националним развојем. Осам циљева, које је усвојила установа.

Подаци о стратегији су приложени на сајту установе <http://www.eknfak.ni.ac.rs>

Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета је правни акт којим је установа детаљније регулисала област обезбеђивања и контроле квалитета. Правилник је усвојен 20.02.2008. године. Обрасци анкета саставни део овог правилника. Само за студенте је намењено најмање три типа образаца (анкету о квалитету наставног процеса –АНКЕТА 051; анкету о квалитету студијског програма и услова рада – АНКЕТА 052; анкету дипломираних студената о квалитету студијског програма – АНКЕТА 054). Правилник такође није потписан.

2. Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Установа је доставила потребне прилоге, мада не све у захтеваној форми. Приложила је 11 докумената везана за овај стандард, а односе се на нова документа којим су се прошириле области квалитета и дефинисали нови стандарди.

Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета дефинише начин, мере и поступак самовредновања и оцењивања квалитета рада на Факултету. Установа је утврдила 11 стандарда и процедура за обезбеђење квалитета, да би касније додала још 3 стандарда. Претходни стандарди су: Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета наставног процеса; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета рада Службе за наставна и студентска питања; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета рада Службе заопште послове; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета рада Деканата; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета рада Библиотеке; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета организовања научних конференција и научно-стручних скупова; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета рада Службе за финансијска питања; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета у поступку избора у наставна звања; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета у поступку организовања и завршетка дипломских академских-мастер студија и израде и одбране завршног - мастер рада; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада -

докторске дисертације; Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета у области јавних набавки.

Три нова стандарда захтевала су усвајање нових документа којима је побољшањан систем квалитета. У прилогу су дата та нова документа (Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета рада Центра за економска истраживања Економског факултета, Правилник о начину полагања испита на Економском факултету, Правилник о упису студената на мастер академске студије Економског факултета, Правилника о упису студената на докторске академске студије, поступку полагања квалификационог и пријемног испита и начину рангирања кандидата за упис на докторске академске студије и Правилник о издавачкој делатности).

Установа је навела процену испуњености овог стандарда, по којој је Факултет задовољан оствареним квалитетом свих елемената Стандарда 2. Сматра да су се допуном првобитних стандарда и процедура постигли добри резултати, односно да је допуном стандарда унапређен наставни процес. Установа наводи да је потребно у наредном периоду пажљиво пратити реализацију додатих стандарда и на основу тих искустава извршити потребне корекције и допуне документа, као и да праћење реализације стандарда и поступака за обезбеђење квалитета мора бити континуирано.

3. Систем обезбеђења квалитета

Најзначајнији субјект обезбеђивања квалитета је *Комисије за обезбеђење квалитета*. *Комисију* чини по један представник са сваке Катедре, један представник ненаставног особља, један представник студената и по функцији продекан за наставна и студентска питања. *Правилником* су дефинисни задаци и обавезе овог тела. У тексту стандарда наводи се нови састав *Комисије* са 7 имена (5 наставника, један стручни сарадник и један студент).

Основни документи су доступни јавности на сајту установе <http://www.eknfak.ni.ac.rs>

Студенти су значајни субјекти обезбеђивања квалитета, према приложеним документима. Они такође процењују квалитет, одговарајући на питања из упитника чија су форма, садржина и начин употребе предвиђени стандардима. Студентско вредновање врши се крајем сваког семестра за предмете у том семестру. *Комисија за обезбеђење квалитета* у сарадњи са деканатом прати резултате оцењивања и пролазности студената по наставним предметима и у случају ванредно ниске или неуобичајено високе пролазности предлаже предвиђене мере.

Установа није урадила SWOT анализу за овај стандард. У тексту стандарда, у делу о процени испуњености Стандарда3 и предлога корективних мера, пише да је установа испунила Стандард 3 и оставрила задовољавајући квалитет.

4. Квалитет студијског програма

Економски факултет у Нишу је у претходном акредитационом периоду добио акредитацију за шест студијских програма из области Економије: четири студијска програма основних академских студија у трајању од 4 године (240 ЕСПБ),

- 1. Општа економија,*
- 2. Рачуноводство, ревизија и финансијско управљање,*
- 3. Финансије, банкарство и осигурање,*
- 4. Пословно управљање.*

На студијском програму *Пословно управљање* настава се одвија на четири модула: а) Менаџмент предузећа, б) Маркетинг, ц) Међународни менаџмент, д) Менаџмент у туризму;

Студијски програм дипломских академских студија у трајању од 1 године (60 ЕСПБ)

Студијски програм докторских студија у трајању од 3 године (180 ЕСПБ).

Сенат Универзитета у Нишу је својим одлукама усвојио студијске програме Економског факултета. Студијски програми су доступни јавности на интернет страници Факултета <http://www.eknfak.ni.ac.rs>

У анализираном периоду није дошло до промена првобитно усвојених студијских програма на основним, дипломским и докторским студијама.

Студијски програми основних и дипломских академских студија

Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања, које је донео Национални савет за високо образовање, утврђена је структура и остали елементи студијских програма.

На основу увида у студијске програме основних и дипломских академских студија на Економском факултету и пратећу документацију за акредитацију тих студијских програма, могу се извести следећи закључци:

Студијски програми садрже све елементе утврђене Законом;

Студијски програми су научно утемељени;

Наставни планови студијских програма су у потпуности усклађени са Стандардима за акредитацију студијских програма;

Студијски програми имају јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему;

Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни су на увид јавности;

Циљеви студијских програма, исходи учења, знања и вештине које се стичу су јасно дефинисани и усклађени су са основним задацима и циљевима Економског факултета;

Курикулуми студијских програма садрже листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис;

Студијски програми су усклађени са савременим светским токовима и стањем науке и струке у области Економије и упоредиви су са студијским програмима одговарајућих страних високошколских установа;

Студенти се на студијске програме уписују у складу са Законом, а преко заједничког конкурса који расписује Сенат Универзитета у Нишу;

Напредовање студената при савлађивању студијских програма вреднује се ЕСПБ бодовима, у складу са прихваћеним стандардима и процедурама;

Наставно особље има потребне научне и стручне квалификације за извођење студијских програма;

За извођење студијских програма обезбеђени су одговарајући људски, просторни, технички, библиотечки, информатички и други ресурси, примерени карактерима студијских програма и предвиђеном броју студената;

Студијски програми омогућавају мобилност наставника и студената;

Предвиђена је редовна провера квалитета студијских програма путем самовредновања;

Студентима је омогућено учешће у обезбеђењу и провери квалитета студијских програма.

Студијски програм докторских студија

На основу увида у студијски програм докторских студија на Економском факултету и пратећу документацију за акредитацију тог студијског програма, могу се извести следећи закључци:

Студијски програм садржи све елементе утврђене Законом;

Студијски програм је научно утемељен;

Наставни план докторских студија је у потпуности усклађен са Стандардима за акредитацију студијског програма докторских студија;

Студијски програм докторских студија има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему;

Циљ студијског програма докторских студија је јасно дефинисан и усклађен је са основним задацима и циљевима Економског факултета у научној делатности;

Курикулум студијског програма докторских студија садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис;

Курикулум студијског програма докторских студија садржи докторску дисертацију као завршни део студијског програма докторских студија;

Студенти се на студијски програм докторских студија уписују у складу са Законом, а преко заједничког конкурса који расписује Сенат Универзитета у Нишу;

Напредовање студената при савлађивању студијског програма докторских студија вреднује се ЕСПБ бодовима;

Докторска дисертација се оцењује на основу њеног научног доприноса;

Наставно особље има потребне научне квалификације за извођење студијског програма докторских студија;

За извођење студијског програма докторских студија обезбеђени су одговарајући људски, просторни, технички, библиотечки, информатички и други ресурси, примерени карактеру докторских студија и предвиђеном броју студената;

Предвиђена је редовна провера квалитета студијског програма докторских студија путем самовредновања.

Процена испуњености Стандарда 4 и предлог корективних мера

На основу Стандарда за акредитацију студијских програма првог и другог степена високог образовања и увидом у постојећу документацију студијских програма основних и дипломских академских студија на Економском факултету, закључује се да студијски програми основних и дипломских академских студија на Економском факултету испуњавају Стандард 4.

На основу Стандарда за акредитацију студијског програма докторских студија и увидом у постојећу документацију студијског програма докторских студија на Економском факултету, закључује се да студијски програм докторских студија на Економском факултету испуњава Стандард 4.

Од студијских програма на Економском факултету за које је добијена акредитација у претходном периоду, у току је реализација свих студијских нивоа: студијског програма основних академских, дипломских академских студија и студијског програма докторских студија.

5. Квалитет наставног процеса

Установа је приложила је анкете студената по годинама основних студија. Нема података за друга два нивоа образовања – дипломске и докторске студије. Доставила је документ под називом *Систем обезбеђивања квалитета наставног процеса*. Приложене су и одлуке о измени стандарда у наставном процесу стручне праксе, спровођење анкете и полагања испита.

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Статутом Економског факултета дефинисана су основна правила, којима се обезбеђује квалитет наставног процеса.

На Економском факултету усвојен је документ „Систем обезбеђења квалитета наставног процеса“. У њему је прецизиран начин организације наставе на Факултету и обавезе наставног особља у наставном процесу, као и одговорна лица за реализацију наставе и начин контроле квалитета наставног процеса. Током наставе, после сваког одржаног предавања или вежби, наставници и сарадници уписују у дневник рада, поред датума одржавања часа, и тематску јединицу коју су тог часа обрадили. Проректор за наставу врши проверу да ли предметни наставници изводе наставу по усвојеном Плану рада.

Након завршене наставе и обављених испита у семестру, врши се контрола реализације планова рада на наставном предмету анкетирањем студената. Резултати анкете се достављају катедрама, Комисији за обезбеђење квалитета и Наставно-научном већу.

На бази извештаја Службе за наставна и студентска питања, катедра врши анализу реализације планова рада упоређивањем Плана рада и Дневника рада, као и анализу резултата студентске анкете. Уколико Катедра закључи да је дошло до одступања

реализованог од планираног рада на предмету за вишеод 30%, Катедра обавештава продекана за наставу, који, на предлогКатедре, доноси одлуке у погледу појединих предмета.

Документ „Системобезбеђењакавалитетанаставногпроцеса“доступан је уписаној форми и на интернет странициФакултета.

Полагање испитана Факултету дефинисано је ПравилникомУниверзитета у Нишу о полагању испита и оцењивању на испиту.Студентска служба води Законом прописану евиденцијуо полагању испита. Статистичке податке о обављеним испитима Катедре достављају продекану занаставу, који подноси извештај о обављеним испитима Наставно-научномвећу Факултета. Уколико се усвоји приговор судента на резултат испита, он поново полаже испит у року од 3 дана од дана пријема одлуке декана. Декан формира трочлану Комисију пред којом ће се обавити поновно полагање испита.

Правилник Универзитета у Ниш у о полагањуиспита и оцењивању на испиту доступан је на интернет страници Универзитета.

Календар наставе и распореди часова наставе и испита су доступни на огласним табламаи интернет странициФакултета.

Посебно се обезбеђује квалитет наставног процеса анкетирањем студената, које се изводи према Правилнику Универзитета у Нишу о студентском вредновању педагошког рада наставника.

ПравилникУниверзитета у Нишу о студентском вредновању квалитета студија доступан је на интернет странициУниверзитета.

За спровођење студентског вредновања педагошког рада наставника од школске2006/07. године реализује се анкетирање студената у летњем и зимском семестру. Након спроведеног поступка анкетирања, резултати се обрађују и сачињава се извештај који се подносиНаставно-научномвећу Факултета. Анкета за студентско вредновање педагошког рада наставника и асистената садржи осам питања, која су усаглашена са Правилником УниверзитетауНишуо студентскомвредновањупедагошког раданаставника. Такође, уочене примедбе које се тичу наставног материјала (неприступачност текста, неразумљив текст, неусаглашеност текста са годином студија) се уважавају.

Током спровођења анкете, предметни наставник, односно сарадник, нема право да са студентима и сарадницима који спроводе анкету коментарише процес анкетирања, нити да на било који начин оствари увид у анкетни материјал. У извештај о анкетирању се уноси просечна оцена и оцена са „уграђеним филтером`` који елиминише 10% најнижих и 10% највиших оцена.

Појединачне средње оцене свих оцењиваних елемената наставног процеса су врло уједначене, што доприноси укупној позитивној оцени наставног процеса. Коначно, на основу резултата студентског вредновања педагошког рада наставника, може се закључити да се настава на Факултету одвија према утврђеном наставном плану и распореду и да је на Факултету остварен висок квалитет наставе, што су студенти потврдили високим оценама предмета и предавача.

Процена испуњености Стандарда 5 и предлог корективних мера:

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у прилогу закључује се да је на Факултету испуњен Стандард 5.

Препоручује се да се резултати анкете о квалитету наставног процеса једном годишње објављују на веб сајту Факултета. Уочено је да се Правилник о полагању испита у делу који се односи на предиспитне обавезе недовољно поштује, па се препоручује да се у наредном периоду овом посвети већа пажња.

6. Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

Установа је требало да се реакредитује за научно истраживачки рад. Поред наведена два документа, дала је и *Програм научних истраживања Економског факултета у Нишу за школску 2010/2011. годину* и *Програм рада Научног семинара Економског факултета у Нишу за школску 2010/2011. Годину*

Научно истраживачки рад се обавља преко *Центра за економска истраживања*, Статут и Правилник о научно-истраживачкој делатности регулише рад *Центра* који обухвата разматрање и предлог дугорочних програм истраживачко-стручне делатности; садржај истраживачко-стручног рада; припрема пријаву и спроводи реализацију нових пројеката међународног и националног значаја; израђује студијске пројекте у оквиру регистроване делатности Факултета, организује научне конференције; организује саветовања и инструктивне семинаре, самостално, или у сарадњи са другим институцијама; пружа консалтинг услуге; подноси извештај о раду декану и Савету Факултета на крају сваке пословне године; обавља и друге послове у области научно-истраживачког и стручног рада дефинисане.

Резултати научно истраживачког рада објављују се и на Факултету, који има издавачку делатност. Издавачка делатност се реализује преко *Центра за издавачку делатност*. Установа издаје научни часопис *Економске теме*, који се ради двојезично - на српском и енглеском језику (у електронском облику) и налази се у међународној EBSCO бази.

Установа је у тексту стандарда навела да се у фебруару 2011. године на факултету реализовало 17 пројеката, од који су 2 TEMPUS пројекта, 13 пројеката које финансира ресорно министарство (пројекат бр. 17906 пројекат бр. 47009; пројекат бр. 179013; пројекат бр. 31020; пројекат бр. 33040; пројекат бр. 43012; пројекат бр. 43012; пројекат бр. 44007; пројекат бр. 47005; пројекат бр. 174013; пројекат бр. 179015; пројекат бр.179074; пројекат бр. 179081). Један пројекат, под називом *Пројекат Европске комисије (Enterprise Europe Network)*, је у оквиру СІР програма. На њему су ангажовани истраживачи Факултета. Установа изводи самостално пројекат под називом *Наука и светска економска криза*.

Установа је приложила програм рада *Научног семинара Економског факултета у Нишу* за школску 2010/2011. годину. Наведено је девет тема.

Установа, према тексту овог стандарда, остварује научну и стручну сарадњу са 10 високообразовних установа из Европе.

Процена испуњености Стандарда 6 и предлог корективних мера

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у прилогу закључује се да је на Економском факултету испуњен Стандард 6.

7. Квалитет наставника и сарадника

У уводном делу *Извештаја о самовредновању* дати су подаци о броју и звању наставника и сарадника, као и статусу у односу на тип радног ангажовања. Према подацима датим у Табели 3 на установи је ангажовано 70 наставника, 3 предавача и 15 сарадника и асистената, укупно 88. Сви наставници и сарадници су са 100% радним ангажовањем на установи. 43% наставника је у звању редовног професора, 24% у звању ванредног професора и 33% су доценти. Од 15 сарадника и асистената њих 80% су у звању асистента. Ако се упореди број сарадника и асистената са бројем наставника, може се закључити да подмладак чини око 17% од укупаног броја наставног кадра. Када се број наставника стави у однос са бројем студента добије се податак да један наставник образује око 70 студената.

Установа је приложила податке о студентском вредновању педагошког рада наставника. Студенти оцењују квалитет рада наставника и сарадника одговарајући на три питања и то: Квалитет предавања (вежби); Коректност односа наставник (сарадник) /студент и Објективност оцењивања предиспитних активности студената (тест, колоквијум, семинарски рад....) Подаци се односе на школску 2010/11.годину и то само за основне студије. Оцене су дате по наставнику, предмету и години студија.

Нема анализе резултата анкете. Оцене су углавном добре и најчешће су у распону између 3 и 4. Студенти виших година оцењују наставнике вишим оценама, док су студенти нижих година критичнији према наставницима и сарадницима.

Научна, истраживачка и педагошка активност наставника и сарадника приказана су у *Књигама наставника*, које су објављене на Сајту Факултета. Према тексту стандарда тачност података се проверава и за њу су задужени поред наставника, односно сарадника Факултета, и продекан за наставна и студентска питања и продекан за научни рад.

Установа је доставила одлуку о оснивању Пријатеља Економског факултета у Нишу, чији је циљ постицање развоја научне критичке мисли, пружање помоћи и подршке талентованим младим научницима из области економије, омогућавање објављивања њихових магистарских и докторских дисертација, подстицање развоја талената студената Факултета, и сл. Поред одлуке приложена суи *Правила рада*. Фонд има статус правног лица. Министарство културе је издало решење о регистрацији фонда. Рад фонда сигурно указује на опредељење установе за развој подмлатка. Према подацима датим у уводу *Извештаја* структура није повољна, јер је мање од 20% младих, а редовни професори чине преко 20% наставника.

Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу представља део стандарда и процедура за обезбеђивање квалитета у поступку избора у наставна звања. Одредбе правилника су у складу са Законом о високом образовању Републике Србије и препорукама Националног савета за високо образовање.

Установа није урадила SWOT анализу. У процени испуњености овог стандарда установа наводи елементе стандарда и изражава задовољство постигнутим нивоом квалитета.

Процена испуњености Стандарда 7

Економски факултет у Нишу испуњава Стандард 7.

8. Квалитет студената

Установа је приложила Правилник о упису студената на студије првог степена Универзитета у Нишу; Правилник о условима, начину и поступку уписа на други и трећи степен академских студија; Извештај о броју студената који су дипломирали, одбранили магистарску (мастер) тезу и одбранили докторску дисертацију и Збирни извештај о пролазности на испитима студената који студирају по студијском програму за основне академске студије.

Према подацима из увода *Извештаја о самовредновању* на Факултету студира укупно 4910 студената. Од тог броја 3154 студента или 64% су са нових, акредитованих програма и то 2820 студената основних студија, 219 дипломских студија и 115

докторских студија. По старом студијском програму студира 1756 студената или 36%. Установа је у Стандарду 11 приложила дозволу за рад. Према подацима из *Дозволе за рад Министарства просвете Републике Србије* установа може да уписује 840 студената на основне студије или 3360 студената укупно ($840 \times 4 = 3360$), 180 студената на дипломске студије и 35 на докторске студије односно 105 студената ($35 \times 3 = 105$). Установа може да има 3645 студената на свим нивоима студија и годинама. На факултету се школује мање студената од дозвољеног броја (3154- 3645), али уз њих је и 1756 студената који још студирају по старом програму. Такође постоје неусаглашености на вишим степенима образовања. Установа може да има 105 студената на докторским студијама, а има их 115. На дипломским могу да буду 180 студената, а установа има 219. Од оснивања Факултета до 1.10.2010. године дипломирало је 9511 студената на основним студијама, 149 их је магистрирало и 63 су одбранили докторску дисертацију.

Установа је приложила податке о резултатима испита за школску 2009/2010. годину, за сва три нивоа студија и по годинама студија. Такође се дају подаци за две категорије студента – студенти који се финансирају из буџета и самофинансирајући студенти.

Студенти који се сами финансирају остварују значајно лошије резултата на нижим годинама студија, док се на вишим годинама приближавају студентима које финансира држава. Такође, на основним студијама студенти виших година постижу вишу просечну оцену (преко 8) у односу на оне са нижих година. Просечна оцена је 8,05 за студенте који се школују из буџета, а 7,04 самофинансирајућих. На дипломским студијама, које се не финансирају из буџета, пролазност је готово 100%, а просечна оцена 9,03. На докторским студијама пролазност је 100%, а просечна оцена за све године студија 9,68.

Установа је у тексту овог стандарда посебно нагласила да је омогућила студирање за студенте са посебним потребама. Такође је истакла и организовање Летње школе економије, коју оставрује у сарадњи са бројним еминентним високообразовним установама из више земаља света.

Установа није урадила SWOT анализу. У процени испуњености овог стандарда навела је да су резултати које је постигла прва генерација која студира по новом закону, бољи. Пре свега, студенти редовније похађају наставу и имају више оцене.

Процена испуњености Стандарда 8 и предлог корективних мера

Економски факултет испуњава Стандард 8.

У Извештају о самовредновању се констатује да је редовност доласка на наставу повећана у односу на претходне генерације студената које студирају и студирале су по старом наставном плану и програму. Оно што би посебно требало истаћи јесте успех студената који је на задовољавајућем нивоу, и који је изразито побољшан студирањем

по Болоњском процесу. Према подацима из школске 2009/2010. средња оцена прве генерације буџетских студената који студирају по Болоњској декларацији је 8.17, док је средња оцена самофинансирајућих студената који студирају по Болоњској декларацији 7.37.

Летња школа економије показала се као добар начин да се фундаментална знања стечена на Факултету практично провере и продубе, јер се студентима кроз бројна предавања, радионице, стручне посете и симулације, материјализује њихов будући рад у струци и при том олакшава њихово даље професионално усмеравање.

Оно што је потребно побољшати јесте информисаност и благовремен приступ информацијама које су неопходне студентима. У том смислу императив у наредном периоду биће већа ажурност и боље информисање студената преко интернет-сајта Економског Факултета, али и преко огласних табли кроз систематизацију истих по годинама студија.

9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Економски факултет у Нишу је Правилником о уџбеницима донетим крајем 2006. године прописао стандарде и процедуре за обезбеђење квалитета уџбеника који представљају наставни и испитни материјал. Текст Правилника дат је у прилогу 9.2.

Економски факултет у Нишу има Библиотеку која располаже са 5 просторија површине 337,72 м² радног, читаоничког и магацинског простора. Студентска читаоница има 101,51 м² простора и располаже са 72 места. Позајмно одељење је површине 32,13 м², одељење периодике 67,83 м², одељење књига 85,85 м² и професорска читаоница 50,4 м² простора.

Информациони систем Библиотеке је почео са радом у трећем кварталу 1995. године, када су набављени рачунари и софтвери за потребе рада библиотеке. Те године је набављен програмски пакет САТИС у оквиру кога су базе података MONOM, FORAS, STIPO и LEGO. Постоји и програм KORISNIK којим је потпуно аутоматизован рад са корисницима, као и програм за претраживање база HEURISKO.

Одељење обраде монографских и серијских публикација врши обраду по међународним стандардима и то: ИСБД(М) стандарди за библиографски опис монографских публикација, ИСБД(С) стандарди за библиографски опис серијских публикација и ИСБД(НБМ) стандарди за библиографски опис некњижне грађе. Библиотека је ове стандарде прихватила крајем 1977. године. Услуге корисницима Библиотеке пружа троје запослених: библиотекар катализатор, виши књижничар и књижничар.

Библиотека Економског факултета има 39.794 библиотечких јединица, од тога: Књиге: наслова 19.929 са укупно 29.435 свезака; на српском језику - 21.559, а на страним

језицима - 7.876 (од тога: речника и лексикона 245, енциклопедија 261, зборника радова 1.558, законских прописа 390, библиографија 225, уџбеника 3.147 и велики број монографија); Часописи: 10.359 у оквиру 671 наслова, од којих 318 су на српском, а 353 на страним језицима.

За рад Библиотеке користи се 9 компјутера и 2 штампача. Библиотека је члан Конзорцијума библиотека Србије.

Библиотека обезбеђује часописе и разменом са другим институцијама, а део часописа добија на поклон.

Економски Факултет у Нишу се бави и издавачком делатношћу, која је регулисана Правилником о уџбеницима (Прилог 9.2) и Правилником о издавачкој делатности Факултета (Прилог 9.3). Економски факултет има и продавницу књига (скриптарницу). Информатичке ресурсе Економског факултета у Нишу чини: 225 рачунара, 14 лаптопова, 43 штампача, 3 принтер скенера, 7 скенера, 2 информационе табле, 10 видео бимова, 10 пројектора и остала опрема. На Економском факултету постоје 2 компјутерске лабораторије, површине 124 м². Детаљна структура рачунарске опреме на Економском факултету је приказана у Прилогу 9.4).

Процена испуњености Стандарда 9 и предлог корективних мера

Економски факултет испуњава Стандард 9.

10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Управљање установом регулисано је *Статутом*, који има 15 делова. Други део се односи на обезбеђивање квалитета рада факултета и има 3 члана. У члану 24 наводи се да Наставно-научно веће Факултета образује *Комисију за обезбеђење квалитета*, која спроводи програм самовредновања и оцењивања квалитета. Комисију чине продекан за наставна и студентска питања по функцији, по један представник са сваке катедре, један представник ненаставног особља и један представник студената.

Школа има стручне органе, студентски парламент, орган управљања – Савет и орган пословођења. Савет Факултета састоји се од 23 члана и то: 15 представника Факултета (13 представника наставног особља и 2 представника ненаставног особља), 4 представника Студентског парламента и 4 представника које именује Влада Републике Србије.

Према достављеној организационој шеми Школом руководи декан са 3 продекана, као и секретаром Факултета. Установа има 7 организационе једице (Служба за опште послове, Служба за наставу и студентска питања основних студија, Стручна служба за

мастер и докторске студије, Служба за материјално и финансијско пословање, Библиотека, Центар за издавачку делатност и Центар за економска истраживања).

Установа запошљава 19 ненаставна радника и то 6 у *Служби за наставу и студентска питања основних студија*, 1 у *Стручној служби за мастер и докторске студије*, 3 у *Служби за материјално и финансијско пословање*, 3 у *Библиотеци* и 3 у *Центару за издавачку делатност*. Установа је приложила стандарде и процедуре рада свих организационих јединица. Нису дати подаци о квалификационој структури радника.

Установа анкетира запослене о достигнутом квалитету рада организационих јединица. Дала је просечне оцене, без податка о којој школској години се ради. Оцене су нешто преко 3, а најнижа оцена (2,95) је дата за хигијену на факултету. Сличне оцене су добили и представници пословодства. Највиша оцена је дата за рад продекана за финансије (3,82). Оцене су ниже од оних које су добили наставници и сарадници за свој рад. То указује да установа има простора за побољшање квалитета управљања и квалитета ненаставне подршке.

Урађена је SWOT анализа. На основу резултата анализе установа је предложила неколико мера за унапређење. Једна од мера јеконтинуирано праћење степена оптерећености постојећих стручних тела и организационих јединица, како би се постојећа структура управљања и ненаставне подршке прилагодила обиму и сложености задатака произашлих из актуелног наставног плана и савремених токова високог образовања. Поред тога установа ће започети са анкетирањем студената о квалитету управљања факултетом и квалитету ненаставне подршке.

Процена испуњености Стандарда 10 и предлог корективних мера

Факултет испуњава стандард 10.

Ради заокруживања система квалитета у овој области, потребно је почети са анкетирањем студената о квалитету управљања Факултетом и квалитету ненаставне подршке.

11. Квалитет простора и опреме

Факултет поседује потребне просторне и техничке капацитете за обављање својих делатности. Континуирано се прате потребе наставног процеса и са њима усклађују сопствени просторни капацитет и опрема. Факултет располаже са 7219,45 квадратних метара сопственог простора и 1026 квадратних метара простора уступљеног од стране Електронског факултета у Нишу на основу Споразума о пословно-теничкој сарадњи, што значи да је укупна расположива површина Факултета 8245,45 квадратних метара. На Факултету студира укупно 4910 студената (3154 по новом и 1756 по старом наставном плану). Расположиви простор по студенту, узимајући у обзир студенте који студирају по новом, акредитованом наставном плану на свим нивоима студија, износи

2,61 квадратни метар. Студенти који студирају по старом наставном плану дужни су да заврше студије у школској 2013/2014-ој години. Ако се расположиви простор по студенту рачуна према максималном броју студената на свим студијским програмима за које је добијена дозвола за рад (3645), онда је расположиви простор по студенту 2,26 квадратних метара.

Број расположивих места у амфитеатрима, слушаоницама, компјутерским лабораторијама, библиотеци, студентској читаоници и салама на Факултету је 1749. Укупна површина поменутих просторија је 1903,07 квадратних метара. Факултет такође располаже и другим просторијама (наставнички кабинети и библиотека, студентска служба, секретаријат и друге просторије, просторије Студентског парламента) чија је укупна површина 5315,93 квадратна метра. (прилог 11.1.)

Факултет тежи ка проширењу својих просторних капацитета. Могућ начин за остварење тог циља је уступање на коришћење просторија у делу зграде над којим право коришћења има ЖТП, Београд. Факултет је у том смислу покренуо иницијативу пред надлежним државним органима 2003. године, заједно са Правним факултетом Универзитета у Нишу.

Факултет омогућава запосленима и студентима неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику, путем Интернета, Кооперативног он-лајн библиографског система и сервиса Србије, COBISS.Net мреже, универзитетске академске мреже и сајта Факултета. Факултет располаже просторијама опремљеним савременим техничким и осталим уређајима, намењеним да студентима и особљу омогуће рад на рачунарима и коришћење услуга рачунарског центра. Запослени ангажовани у наставном процесу располажу рачунарском опремом адекватне конфигурације. Стручне службе Факултета опремљене су одговарајућом техничком и рачунарском опремом.

Процена испуњености стандарда 11 и предлог корективних мера

Факултет испуњава Стандард 11.

12. Финансирање

Установа је приложила одлуке о усвајању финансијског плана за 2008. годину, 2009, 2010 и 2011. годину. Доставила је и одлуке о усвајању резултата пословања за последње три године. Факултет редовно доноси финансијске планове који обухватају целокупно финансијско пословање и обезбеђује јавност и транспарентност извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз *Извештај о пословању и Годишњи обрачун*, који су приложени уз овај стандард. Факултет обезбеђује средства за обављање својих делатности из буџета Републике, од школарина и других накнада трошкова, од пружања комерцијалних услуга и других послова на основу уговора са

корисницима услуга, од средстава за финансирање научно-истраживачког и стручног рада, од пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга, од донација, поклона, завештања и других извора у складу са законом. Установа није приложила податак о броју самофинансирајућих студената, али евиденција о студентима на основним студијама није пронађена у материјалу.

Средства за обављање својих делатности Факултет обезбеђује: из буџета Републике; од школарина и других накнада; од пружања комерцијалних услуга и других послова на основу уговора са корисницима услуга; од средстава за финансирање научно-истраживачког и стручног рада; од пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга; од донација, поклона, завештања и других извора у складу са законом. Правни основ стицања и расподеле прихода дефинисан је Законом о високом образовању, а пословање је детаљно уређено Статутом Факултета и правилницима, у складу са Законом и Статутом.

Факултет редовно доноси финансијске планове који обухватају целокупно финансијско пословање. Факултет обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз Извештај о пословању и Годишњи обрачун, које усваја Савет Факултета.

Процена испуњености стандарда 12 и предлог корективних мера

Факултет испуњава Стандард 12.

Средства са којима Република, као оснивач, преко Министарства просвете, учествује у финансирању Факултета, посебно у домену материјалних трошкова, нису довољна, што може имати утицаја на његов рад. Поменуто ограничење, међутим, највећим делом није под контролом Факултета. Поред тога, отежавајуће околности са становишта финансирања су и слабе перформансе домаће привреде, забрињавајуће лош материјални положај студената и интензивна конкуренција у области високог образовања.

13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Установа је доставила *Резултате анкете о квалитету садржаја и метода наставе у летњем семестру школске 2009/2010. године*, које је дала и у претходним стандардима. Установа је требало да приложи резултате и из претходних школских година и да уради анализу добијених резултата. Број анкетираних студената морао би бити већи. Установа је требало да утврди разлоге. Поред тога, нису достављени резултати анкете студената виших образовних нивоа – дипломске и докторске студије.

Студенти су чланови у активностима везаним за систем обезбеђивања и контроле квалитета. У *Комисији за обезбеђење и проверу квалитета* налази се студентски представник. С обзиром на то да је ова комисија основни актер свих активности

везаних за квалитет, присуство студента омогућава и њихово активно учешће у доношењу одлука.

На Факултету је обезбеђен рад студентских организација, а пре свега Студентског парламента. Студент продекан, кога делегира Студентски парламент, такође обезбеђује интересе студената.

Процена испуњености стандарда 13 и предлог корективних мера

Економски факултет испуњава Стандард 13.

14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

На сајту установе, <http://www.eknfak.ni.ac.rs> налази се стратешки документ обезбеђивања квалитета. Установа је у тексту стандарда констатовала да је доношењем *Стратегије обезбеђења квалитета* и усвајањем *Стандарда и поступака за обезбеђење квалитета*, као и избором *Комисије за обезбеђење и проверу квалитета* обезбедила институционалне оквире за систематско праћење и периодичну проверу квалитета рада Факултета. Установа није урадила SWOT анализу.

Процена испуњености Стандарда 14 и предлог корективних мера

На основу усвојених докумената из области обезбеђења и провере квалитета, извршена је друга свеобухватна провера квалитета рада на Економском факултету и направљен је Извештај о самовредновању. Факултет је континуирано и систематски прикупљао потребне информације о обезбеђењу квалитета и вршио периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета, у складу са стандардима за акредитацију и Правилником о самовредновању. Својим проактивним приступом запослени на Факултету задужени за обезбеђење квалитета наставног процеса дали су значајан допринос испуњености Стандарда 14. На основу свега тога у овом тренутку може се констатовати да Економски факултет у значајном делу испуњава Стандард 14. Од посебне је важности да Факултет обезбеди повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и својих бивших студената о компетенцијама дипломираних студената, која је у овом извештају изостала.

Закључни коментар

ЈАКЕ СТРАНЕ:

Економски факултет у Нишу реализује адекватне студијске програме свих нивоа студија;

Уз одговарајуће наставничке и сарадничке ресурсе, поседује целовито постављену и разрађену регулативу која се односи на актуелни систем управљања и ненаставне подршке;

Организационо устројство примерено је потребама Факултета;

Постоји задовољавајућа квалификациона структура и степен радне дисциплине запослених, као и изграђен и оперативан систем комуницирања у области управљања;

Редовно се вреднује квалитет управљања ненаставне подршке од стране наставника и сарадника Факултета;

Поседује задовољавајућу информатичку покривеност наставног процеса и ненаставне подршке;

Перманентно прати техничке и информатичке потребе;

Поседује транспарентан и разрађен систем финансијског планирања и одлучивања.

СЛАБОСТИ

Већина стандарда је урађена без SWOT анализе.

Установа је анкетирала студенте о квалитету наставног процеса и студијских програма. Број анкетираних студената није статистички значајан. Анкетирани су само активни студенти, али не и дипломирани студенти, као и послодавци. Национални завод за запошљавање итд. Поред тога, установа је анкетирала само студенте основних академских студија, а не и дипломских и докторских студија.

Установа није питала студенте о квалитету управљања установом, као и о раду ненаставног особља.

Установа има развијену научно истраживачку делатност, али није приложила документ о реакредитацији за научноистраживачки рад.

Установа није приложила уговор са Електротехничким факултетом о закупу простора.

ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА ОТКЛАЊАЊЕ УОЧЕНИХ СЛАБОСТИ

Установа би требало да уради SWOT анализу за све стандарде и да на основу добијених резултата предложи мере за побољшање елемената квалитета.

Установа треба да анкетира статистички значајан број студената. Потребно је да анкетира студенте сва три нивоа образовања. Установа би, такође, требало да анкетира дипломиране студенте и послодавце, како би дошла до оцене о исходима учења.

Установа би требало да поправи старосну структуру запослених. Неповољан је однос наставника и сарадника.

Установа треба да достави уговор о закупу простора, као и власнички лист о поседовању сопственог простора. Постоје различити подаци у стандардима и дозволи за рад о простору који користи установа.

Установа има развијену научно истраживачку делатност, тако да има и значајну могућност да поправи ИТ инфраструктуру. Постојећи број рачунара по студенту је незадовољавајући.

ДОСТАВЉЕНО:

- Националном савету за високо образовање-председнику
- Министарству просвете, науке и технолошког развоја - министру
- Установи
- Архиви КАПК

ПРЕДСЕДНИК

(Проф. др Вера Вујчић)